

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2022. gada 8. aprīlī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Gunārs Kusiņš un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 66/2022), kuru iesniedzis Deņš Sjaosju (*Den Siaosiu*) un Džjiņa Liņa (*Jin Lin*) (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēji),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Kriminālprocesa likuma 627. panta ceturto un piekto daļu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no 2021. gada 12. marta;

1.2. gadījumā, ja apstrīdētās normas tiktu atzītas par Satversmei neatbilstošām, Satversmes tiesas spriedumā norādīt, ka Pieteikuma iesniedzējiem ir piešķiramas tiesības izmantot likumdevēja izstrādāto jauno procesuālo regulējumu, nodrošinot iespēju no jauna izskatīt lietu par noziedzīgi iegūtu mantu, izmantojot jaunajā procesuālajā regulējumā ietvertās procesuālās garantijas.

2. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 627. panta ceturto daļu procesa par noziedzīgi iegūtu mantu lietā esošie materiāli ir izmeklēšanas noslēpums, un ar tiem drīkst iepazīties procesa virzītājs, prokurors un tiesa, kas izskata šo lietu. Šā likuma

628. pantā minētās personas ar lietā esošajiem materiāliem var iepazīties ar procesa virzītāja atļauju un viņa noteiktajā apjomā.

Savukārt Kriminālprocesa likuma 627. panta piektā daļa nosaka: “Procesa virzītāja lēmumu par lūguma par iepazīšanos ar lietas materiāliem noraidīšanu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā, kas izskata procesu par noziedzīgi iegūtu mantu. Tiesa pieņem lēmumu par sūdzības pilnīgu vai daļēju apmierināšanu vai noraidīšanu. Lēmums nav pārsūdzams. Lai tiesa izlemtu, vai iepazīšanās ar lietas materiāliem apdraud citu personu pamattiesības, sabiedrības intereses vai traucē kriminālprocesa mērķa sasniegšanu, tiesa var pieprasīt krimināllietas materiālus un iepazīties ar tiem.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

Savukārt šā lēmuma 1.2. apakšpunktā minētais lūgums ir cieši saistīts ar 1.1. apakšpunktā minēto prasījumu un pēc būtības nevar tikt vērtēts atrauti no tā.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē ietverto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēju mantai ar procesa virzītāja lēmumiem uzlikts arests. Vēlāk procesa virzītājs saistībā ar minēto mantu pieņēmis lēmumu uzsākt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu un nodot materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu izlemšanai tiesai. Pieteikuma

iesniedzēji lūdza procesa virzītājam atļauju iepazīties ar visiem procesa par noziedzīgi iegūtu mantu materiāliem. Ar procesa virzītāja lēmumu viņu lūgums apmierināts daļēji – noteiktā apjomā ļauts iepazīties ar kriminālprocesa materiāliem. Pieteikuma iesniedzēji šo lēmumu pārsūdzēja tiesā, kas izskata procesu par noziedzīgi iegūtu mantu. Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021. gada 17. jūnija lēmumu sūdzība tika noraidīta.

Vēlāk procesa virzītājs iesniedza tiesai jaunus materiālus, un Pieteikuma iesniedzēji vēlreiz lūdza procesa virzītājam atļauju ar tiem iepazīties. Ar procesa virzītāja lēmumu šis lūgums tika noraidīts. Arī šo lēmumu Pieteikuma iesniedzēji pārsūdzēja tiesā. Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021. gada 15. oktobra lēmumu sūdzība tika noraidīta.

Pēc Pieteikuma iesniedzēju ieskata, apstrīdētās normas paredzot iespēju liegt piekļuvi vairākiem būtiskiem lietas materiāliem, uz kuriem pamatoti procesa virzītāja pieņēmumi par mantas noziedzīgo izcelsmi. Tādējādi esot aizskartas Pieteikuma iesniedzējiem Satversmes 92. panta pirmajā teikumā ietvertās tiesības uz taisnīgu tiesu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajai daļai persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai tikai tad, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

Pieteikuma iesniedzēji ir izmantojuši visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, jo ir pārsūdzējuši tiesā procesa virzītāja lēmumus par lūguma par iepazīšanos ar lietas materiāliem noraidīšanu. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 627. panta piekto daļu tiesas lēmumi nav pārsūdzami.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas pirmo teikumu konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.

Konkrētajā gadījumā termiņš pieteikuma iesniegšanai ir skaitāms no 2021. gada 15. oktobra, kad tika pieņemts un stājās spēkā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas

tiesas lēmums. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2022. gada 18. martā. Tātad minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā un ceturtais daļas pirmajā teikumā noteiktajām prasībām.

7. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam. Tam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par Kriminālprocesa likuma 627. panta ceturtais un piektās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” pēc pieteikuma (pieteikums Nr. 66/2022), kuru iesniedzis Deņš Sjaosju (*Den Sjaosiu*) un Dzjiņa Liņa (*Jin Lin*).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2022. gada 8. jūnijam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina